

Social-, Bolig- og
Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Ankestyrelsens svar på høring over forslag til Lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love (Handlekommune for børn, der hjælpes tilbage til Danmark af danske myndigheder, og for børn, hvis forældre er i udlandet m.v.)

Jeres sagsnr. 2021-82

Social-, Bolig- og Ældreministeriet har ved mail af 23. januar 2023 bedt Ankestyrelsen om bidrag til besvarelse af høring over ændringsforslag til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forskellige andre love.

Ankestyrelsens bemærkninger

1. Anvendelse af "borger" eller "person"

I de nugældende regler i retssikkerhedsloven anvendes ordet "person" frem for "borger". I de foreslåede ændringer i retssikkerhedsloven anvendes "borger" uden, at der er foreslået en konsekvent ændring i §§ 9 b og 9 c.

Derudover anvendes både "person" og "borger" i det foreslåede § 9, stk. 6 (lovforslagets § 1, nr. 7).

Vi foreslår en ensretning af brugen af enten "person" eller "borger".

2. De foreslåede ændringer i retssikkerhedsloven

2.1. *Handlekommune for personer i veterantilbud – det foreslåede § 9, stk. 5 (lovforslagets § 1, nr. 6)*

22. februar 2023

J.nr. 23-6368

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Det fremgår af det foreslåede § 9, stk. 5, hvornår en kommune forbliver handlekommune i sager efter serviceloven.

I det foreslåede § 9, stk. 3 (lovforslagets § 1, nr. 3), om handlekommune for borgere, der med medvirken fra kommunen eller anden offentlig myndighed har fået ophold i botilbud i en anden kommune, fremgår det, hvornår en kommune forbliver handlekommune i sager efter serviceloven og almenboliglovens § 115, stk. 2 og 4, jf. § 105, stk. 2.

Ifølge "Bemærkninger til lovforslagets enkelte dele", til § 1, nr. 6 har beliggenhedskommunen for veterantilbuddet handlepligten efter andre regler end serviceloven.

Ligesom med ophold i boformer efter det foreslåede § 9, stk. 3, kan der efter opholdet i veterantilbuddet være behov for ophold i et andet botilbud.

De samme hensyn, der gør sig gældende for udvidelse af gældende § 9, stk. 7, til at omfatte pligten til at yde hjælp efter almenboliglovens § 115, stk. 2 og 4, jf. § 105, stk. 2, i det foreslåede § 9, stk. 3, kan ligeledes gøre sig gældende for borgere, der har ophold i veterantilbud.

2.2. Midlertidig handlekommune i en periode med uenighed – det foreslåede § 9, stk. 8 (lovforslagets § 1, nr. 9)

Det fremgår af det foreslåede § 9, stk. 8, 2. pkt., at den midlertidige handlekommune er handlekommune i hele uenighedsperioden, selvom borgeren undervejs har flyttet sin folkeregisteradresse til en anden kommune.

Efter nugældende regler og praksis medfører det forhold, at en borger får ny opholdskommune, inden den mellemkommunale uenighed er afklaret, at perioden med uenighed er ophørt.

Den nye opholdskommune – og ikke den fungerende opholdskommune – har herefter pligten til at yde hjælp. Den fungerende opholdskommunes forpligtelser ophører dog ikke, hvis kommunen har medvirket til ophold i et botilbud i den nye opholdskommune.

Den foreslåede ændring fører til, at handlekommunepligten forbliver i den midlertidige handlekommune også i de situationer, hvor borgeren af

egen drift får bopæl eller sædvanligt ophold og bliver folkeregistreret i en ny kommune.

Det betyder, at den nye handlekommune undtages fra handle- og betalingspligten i perioden fra flyttetidspunktet til tidspunktet for afklaring af den mellemkommunale uenighed.

Vi er i tvivl, om dette er hensigtsmæssigt.

Se vores bemærkninger under pkt. 2.14. i forhold til refusion.

Det fremgår af "Bemærkninger til lovforslagets enkelte dele", til § 1, nr. 9, at Ankestyrelsen med det foreslåede § 9, stk. 13, lovforslagets § 1, nr. 10, træffer afgørelse om, hvilken kommune, der er midlertidig handlekommune, hvis personen ikke har været bopælsregistreret i en af de kommuner, der er parter i en sag om mellemkommunal uenighed.

Der er imidlertid ikke et foreslået § 9, stk. 13, i lovforslagets § 1, nr. 10.

Vi bemærker, at det hermed i de ganske få tilfælde, hvor borgeren ikke har været bopælsregistreret i en af de uenige kommuner, vil være uafklaret, hvilken kommune, der er midlertidig handlekommune.

En løsning kan være, at der fastsættes hjemmel til, at den ene kommune på trods af den manglende bopælsregistrering kan være midlertidig handlekommune uden at være afskåret fra refusion. Alternativt vil det være en sag, som Ankestyrelsen vil behandle forlods.

2.3. Muligheden for at indgå aftale om, at handlepligten forbliver hos den tidligere handlekommune – det foreslåede § 9, stk. 9 (lovforslagets § 1, nr. 10)

I en situation, hvor to kommuner aftaler, at den tidligere kommune beholder handlepligten, kan der – ligesom efter nugældende regler - opstå tvivl om rækkevidden af aftalen, herunder når det ikke aftales, hvor længe aftalen skal gælde.

Tvivlen angår den situation, hvor en kommune, der efter aftale har beholdt handlepligten, bevilger et botilbud i en anden kommune. Er handlepligten efter blandt andet serviceloven, jf. det foreslåede § 9, stk. 3 (lovforslagets § 1, nr. 3), hos den kommune, der uden aftale skulle have truffet afgørelsen om ophold i botilbud, men som ikke har

medvirket til opholdet, eller den kommune, der efter aftale traf afgørelsen og derved har medvirket til opholdet?

Det fremgår af det foreslåede § 9 a, stk. 9 (lovforslagets § 1, nr. 11), at den kommune, der på baggrund af en aftale efter det foreslåede § 9 a, stk. 8, har handlepligten for et anbragt barn, beholder handlepligten efter serviceloven, hvis kommunen eller anden offentlig myndighed har medvirket til, at den unge i umiddelbar forlængelse af anbringelsen får ophold i et botilbud eller får opretholdt sin anbringelse efter servicelovens § 76 a. Hvilken kommune, der har handlepligten, er således afklaret i disse tilfælde.

Vi foreslår ligeledes en præcisering af retsvirkningen, fx i lovbemærkningerne, af en aftale efter det foreslåede § 9, stk. 9.

2.4. Bemyndigelse til at fastsætte regler om handlekommuneansvaret for grænsegængere mv. – det foreslåede § 9, stk. 11 (lovforslagets § 1, nr. 10)

Der er fortsat behov for en regulering af handlekommune for personer med bopæl i udlandet i bekendtgørelse om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Det gælder ikke alene for arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og familiemedlemmer, der henvises til i "Bemærkninger til lovforslagets enkelte dele", til § 1, nr. 10, men også for de personer, der er omfattet af nugældende § 10 i bekendtgørelsen.

2.5. Handlekommune for børn, der ikke bor sammen med forældremyndighedsindehaveren eller forældremyndighedsindehaverne – det foreslåede § 9 a, stk. 3 (lovforslagets § 1, nr. 11)

I det foreslåede § 9, stk. 3, 1. pkt., er der ikke som i det gældende § 9 a, stk. 3, et krav om, at barnet eller den unge har klaret sig selv.

Et barn kan i flere tilfælde bo andre steder end hos forældremyndighedens indehaver, fx på grund af en privat plejeaftale eller ophold på efterskole og lignende.

Ankestyrelsen har i årenes løb modtaget et meget begrænset antal sager, hvor kommunerne er uenige om, hvorvidt et barn eller en ung har klaret sig selv.

Den foreslåede § 9 a, stk. 3, 1. pkt., kan efter Ankestyrelsens vurdering føre til flere sager, hvor kommunerne er uenige om, hvornår et barn må anses for at bo andre steder end hos indehaveren af forældremyndigheden, fx i forbindelse med efterskoleophold og lignende.

Vi foreslår derfor, at det præciseres i lovbemærkningerne, hvornår et barn må anses for ikke at bo sammen med forældremyndighedsindehaveren.

2.6. Handlekommune for børn, der i umiddelbar forlængelse af en anbringelse får ophold i et botilbud eller får opretholdt sin anbringelse – det foreslåede § 9 a, stk. 9 (lovforslagets § 1, nr. 11)

I "Bemærkninger til lovforslagets enkelte dele", til § 1, nr. 11, under afsnittene om handlekommune efter det foreslåede § 9 a, stk. 9, fremgår det i afsnittet, der begynder med: "Det vil være et krav for, at den foreslåede bestemmelse i § 9 a, stk. 9,..." i den efterfølgende sætning: "Den foreslåede bestemmelse i § 9 a, stk. 8, finder endvidere ikke anvendelse i sager,..."

Da det foreslåede § 9 a, stk. 8, handler om aftaler, går vi ud fra, at der rigtigt skulle stå: "Den foreslåede bestemmelse i § 9 a, stk. 9, finder endvidere ikke anvendelse i sager,..."

Reglen i nugældende § 9 a, stk. 8, om, at pligten til at yde hjælp efter serviceloven består, hvis den unge overgår fra opretholdt anbringelse til voksertilbud, er ikke opretholdt i lovforslaget.

Der er i det foreslåede § 9 a, stk. 9, en henvisning til det foreslåede § 9, stk. 4, om, hvor længe handlekommunen vedbliver med at være handlekommune i sager efter serviceloven og almenboliglovens § 115, stk. 2 og 4, jf. § 105, stk. 2.

Opretholdt anbringelse efter servicelovens § 76 a er ikke omfattet af den foreslåede § 9, stk. 4, og det fremgår derfor ikke klart af den foreslåede § 9 a, stk. 9, at handlepligten bevares, når den unge overgår fra opretholdt anbringelse til et botilbud.

Vi er her opmærksomme på, at det i bemærkninger til § 1, nr. 11, under "Bemærkninger til lovforslagets enkelte dele" fremgår, at handlepligten fortsætter, hvis den unge overgår fra opretholdt anbringelse til voksentilbud.

Ministeriet kan dog overveje, om dette ikke fortsat bør fremgå direkte af retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 9.

2.7. Handlekommune, når barnets handlekommune ikke kan fastsættes efter de foreslåede § 9 a stk. 1-4, 6 og 8 – det foreslåede § 9 a, stk. 10 (lovforslagets § 1, nr. 11)

Det fremgår af "Bemærkninger til lovforslagets enkelte dele", til § 1, nr. 11 i afsnittet, der starter med: "I tilfælde, hvor der er uenighed mellem to kommuner om, hvilken kommune, der er handlekommune for et barn,...", af 4. linje i afsnittet: "I sådanne tilfælde vil Ankestyrelsen med den foreslåede bestemmelse i § 9 a, stk. 9, kunne udpege..." Vi går ud fra, at der rigtigt burde stå § 9 a, stk. 10.

Det fremgår derudover af "Bemærkninger til lovforslagets enkelte dele", til § 1, nr. 11, at den foreslåede bestemmelse fx vil være relevant, hvis forældremyndighedsindehaverne ikke opholder sig i Danmark, eller hvor forældremyndighedsindehaveren er død, og der endnu ikke er truffet afgørelse om udpegning af en ny forældremyndighedsindehaver.

Det fremgår samtidig af "Bemærkninger til lovforslagets enkelte dele", "Til nr. 11", 15. afsnit, at i tilfælde af, at eneforældremyndighedsindehaveren eller begge indehavere af forældremyndigheden dør, følger handlekommunen af det foreslåede § 9 a, stk. 3, i perioden ind til, der udpeges en ny forældremyndighedsindehaver.

Det er derfor uklart, hvilken bestemmelse, der finder anvendelse i den situation, hvor der ikke er en forældremyndighedsindehaver i Danmark, herunder når forældremyndighedsindehaveren eller begge forældremyndighedsindehavere er døde.

Ifølge lovbemærkningerne kan § 9 a, stk. 10, finde anvendelse, hvis der skal udpeges en midlertidig handlekommune for et barn, der ikke har været bopælsregistreret i en dansk kommune.

Vi er således i tvivl om, hvilke andre situationer, der kan reguleres af det foreslåede § 9 a, stk. 10, hvis barnets handlekommune kan afgøres efter

det foreslåede § 9 a, stk. 3, i alle de tilfælde, hvor barnet ikke bor hos forældremyndigheden, blandt andet fordi forældremyndighedsindehaveren er død eller udrejst.

Ifølge bemærkningerne stilles der ikke et krav til personkredsen, der vil kunne anmode Ankestyrelsen om at træffe afgørelse efter det foreslåede § 9 a, stk. 10. Det er heller ikke et krav, at der foreligger en mellemkommunal uenighed.

Ifølge den foreslåede bestemmelse kan Ankestyrelsen afvise åbenbart ubegrundede anmodninger. Det fremgår af bemærkningerne, at Ankestyrelsen vil kunne afvise henvendelser som åbenbart ubegrundede, hvis barnets handlekommune kan fastsættes efter de foreslåede § 9 a, stk. 1-4, 6 og 8.

Det fremgår imidlertid ikke, om henvendelser kan afvises, hvis den, der henvender sig, ikke kan anses for at have en retlig interesse i sagens udfald. Der er heller ikke foreslået ændringer i retssikkerhedslovens kapitel 10, hvoraf det fremgår, hvem der kan indbringe sager for Ankestyrelsen.

Det fremgår af bemærkninger til bestemmelsen, at der kan være behov for, at Ankestyrelsen træffer en afgørelse i sagen hurtigst muligt.

Vi bemærker hertil, at når der ikke er krav om, at sager efter det foreslåede § 9 a, stk. 10, indbringes på baggrund af en uenighed mellem kommuner, og at sagerne kan påbegyndes ved en henvendelse fra fx barnet selv, vil der som udgangspunkt være behov for at høre relevante kommuner for at sikre et tilstrækkeligt oplysningsgrundlag forud for en afgørelse. Dette kan være en hindring for hurtigt at træffe en afgørelse.

2.8. Handlekommune for børn, der ikke opholder sig i Danmark, men forventes at komme til Danmark med danske myndigheders medvirken – det foreslåede § 9 a, stk. 11 (lovforslagets § 1, nr. 11)

I lovforslagets § 1, nr. 11, er bestemmelsen angivet som § 9 a, stk. 10. Vi går ud fra, at der skulle stå § 9 a, stk. 11.

Det fremgår af "Bemærkninger til lovforslagets enkelte dele", til § 1, nr. 11, at sagen vil kunne startes ved en henvendelse til Ankestyrelsen fra barnet selv, barnets forældre eller andre pårørende, danske myndigheder, der medvirker til, at barnet kommer til Danmark, og kommuner, der er involverede i barnets sag.

I retssikkerhedslovens kapitel 10 er det defineret, hvem der kan indbringe sager for Ankestyrelsen. Vi foreslår, at det også fremgår at kapitel 10, hvem der kan henvende sig til Ankestyrelsen, jf. det foreslåede § 9 a, stk. 11.

Det fremgår af bemærkninger til bestemmelsen, at det lægges til grund, at Ankestyrelsen vil træffe afgørelse hurtigst muligt af hensyn til forberedelsen af den socialfaglige indsats for barnet.

Vi bemærker hertil, at når sager efter det foreslåede § 9 a, stk. 11, kan påbegyndes ved en henvendelse fra fx barnet selv, vil der som udgangspunkt være behov for at høre relevante kommuner for at sikre et tilstrækkeligt oplysningsgrundlag forud for en afgørelse. Dette kan være en hindring for hurtigt at træffe en afgørelse.

2.9. Midlertidig handlekommune for børn – det foreslåede § 9 a, stk. 12 (lovforslagets § 1, nr. 11)

I lovforslagets § 1, nr. 11, er bestemmelsen angivet som § 9 a, stk. 11. Vi går ud fra, at der skulle stå § 9 a, stk. 12.

2.10. Mellemkommunal refusion ved ophold i botilbud – § 9 c, stk. 2 (lovforslagets § 1, nr. 19)

Det fremgår af "Bemærkninger til lovforslagets enkelte dele", til § 1, nr. 19, at det er et krav for refusion, at den tidligere handlekommune eller anden offentlig myndighed har medvirket til opholdet i de omfattede botilbud.

Vi bemærker hertil, at den kommune, der er forpligtet til at yde refusion, ikke er tidligere handlekommune, men aktuel handlekommune i forhold til sager efter serviceloven og almenboliglovens § 115, stk. 2 og 4, jf. § 105, stk. 2. Det følger af det foreslåede § 9, stk. 3 (lovforslagets § 1, nr. 3).

2.11. Mellemkommunal refusion, når handlekommunen har bevilget efterværn – § 9 c, stk. 4 (lovforslagets § 1, nr. 17)

Det fremgår af "Bemærkninger til lovforslagets enkelte dele", til § 1, nr. 17 i 2. linje i 4. afsnit, at en opholdskommune har ret til refusion, når der er iværksat foranstaltninger efter servicelovens § 176, stk. 1. Det er imidlertid et krav for refusion, at der er iværksat foranstaltninger efter servicelovens § 76, stk. 3.

2.12. Mellemkommunal refusion, når borgeren er flyttet til et tilsvarende tilbud i en anden kommune efter retten til frit valg – § 9 c, stk. 5 (lovforslagets § 1, nr. 21)

I lovforslaget foreslås det, at udgifter efter servicelovens §§ 95 og 96 undtages fra handlekommunens ret til refusion.

Det vil betyde, at handlekommunen helt vil være udelukket fra at kunne få refusion for sådanne udgifter, også efter, at kommunen, jf. § 96 b, stk. 1, selv har truffet afgørelse om tilskud.

Spørgsmålet er, om det er hensigtsmæssigt.

2.13. Mellemkommunal refusion i passivitetstilfælde – § 9 c, stk. 6 (lovforslagets § 1, nr. 23)

Det fremgår af pkt. 2.4.1. under "Almindelige bemærkninger", at Ankestyrelsens opfattelse af, at borgeren skal have ophold i en kommune, for at kommunen er opholdskommune for pågældende, er i modsætning til forståelsen af begrebet opholdskommune.

Vi bemærker, at der i gældende § 9, stk. 2, er et krav om bopæl eller sædvanligt ophold i en kommune, for at kommunen kan betragtes som borgerens opholdskommune. Der er dog undtagelser for fx børn og ægtefæller i andre bestemmelser. Opholdskommunen er ikke i alle tilfælde den kommune, der skal yde hjælp til borgeren.

Vi er dog enige i, at det er hensigtsmæssigt, at en kommune, der visiterer borgeren til en tilbud uden for kommunen, ikke skal være afskåret fra refusion efter § 9 c, stk. 6.

2.14. Refusion for den midlertidige handlekommunes udgifter i perioden med uenighed – det foreslåede § 9 c, stk. 9 (lovforslagets § 1, nr. 29)

Ifølge det foreslåede § 9 c, stk. 9, refunderer handlekommunen de udgifter, som den midlertidige handlekommune har haft i den periode, hvor der har været uenighed, hvis den midlertidige handlekommune ikke var rette handlekommune.

Det fremgår imidlertid ikke klart af lovforslaget, herunder af lovbemærkningerne, hvilken handlekommune, der yder refusionen.

Da borgeren i perioden med uenighed kan have fået ny handlekommune som følge af flytning, kan der både være en kommune, der udpeges som rette handlekommune i forhold til uenigheden, og en ny handlekommune.

Det fremstår derfor uklart, om det er den kommune, der udpeges som rette handlekommune i sagen om uenighed, der yder den fulde refusion, herunder for perioden, hvor borgeren har fået ny handlekommune, til uenigheden er afklaret.

I så fald hæfter kommunen for udgifter i en længere periode, end det ville have været tilfældet, hvis der ikke havde været uenighed om handlekommuneforpligtelsen.

Vi foreslår, at det præciseres, hvilken handlekommune, der yder refusion.

2.15. Hjemmel til at træffe administrative afgørelser – det foreslåede § 52 a, stk. 3 (lovforslagets § 1, nr. 38)

Det fremgår af den foreslåede ændring af bestemmelsen og "Bemærkninger til lovforslagets enkelte dele", til § 1, nr. 38, at Ankestyrelsen får mulighed for at træffe afgørelser uden medvirken af beskikkede medlemmer i sager efter det foreslåede § 9, stk. 13, og § 9 a, stk. 10 og 11.

Vi bemærker, at der ikke er foreslået et § 9, stk. 13, i lovforslaget.

2.16. Ret til refusion, når en kommune ikke overtog pligten til at yde hjælp efter serviceloven – det foreslåede § 89 a, stk. 2 (lovforslagets § 1, nr. 41)

Det fremgår af det foreslåede § 89 a, stk. 2, at den aktuelle handlekommune har ret til refusion efter serviceloven.

Det fremgår hverken af selve bestemmelsen eller lovbemærkningerne, om der er tale om en særbestemmelse i forhold til udgifter efter serviceloven. Henvisningen til, at det foreslåede § 9 c, stk. 10, om hvilke udgifter kommunen kan få refusion for, og § 9 c, stk. 13, om frister for, hvornår refusionskravet skal fremsættes, finder anvendelse, kan læses således, at § 9 c, stk. 1, modsætningsvist ikke finder anvendelse,

således at handlekommunen er afskåret fra refusion efter andre regler end serviceloven.

Vi foreslår derfor, at det som minimum beskrives i lovbemærkningerne, at handlekommunen også har ret til refusion for udgifter efter de love, der fremgår af § 9 c, stk. 1.

3. Konsekvensrettelse i forskellige andre love

3.1. *Orientering af handlekommunen om indskrivning på kvindekrisecentre og forsorgshjem, afgørelser om indgreb træffes af handlekommunen og handlekommunens tilsyn – servicelovens § 109, stk. 4 og 5, § 110, stk. 6 og 7, § 137 f, stk. 1, og § 148, stk. 1 (lovforslagets § 2, nr. 3 og nr. 4)*

Det er foreslået, at "den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter denne lov" erstattes af hhv. "kvindens handlekommune" og "borgerens handlekommune".

Vi bemærker, at borgeren kan have to handlekommuner. Der kan således opstå tvivl om, hvilken handlekommune krisecentret og forsorgshjemmet skal orientere, hvilken handlekommune, der træffer afgørelse om indgreb, og hvilken handlekommune, der fører tilsyn.

Orienteringspligten i servicelovens § 110 fremgår i øvrigt aktuelt af stk. 4 og 5.

3.2. *De øvrige foreslåede ændringer i serviceloven, lov om socialtilsyn mv.*

Der er foreslået tilsvarende ændringer til "handlekommune" i en række øvrige bestemmelser. Vi henviser til vores bemærkninger under pkt. 3.1.

4. *Ændringer i lov nr. 550 af 26. maj 2010 om ændring af retssikkerhedsloven – det foreslåede § 3, stk. 4, 3. og 4. pkt. (lovforslagets § 3, nr. 1)*

Det fremgår af lovforslagets § 3, nr. 1, at der indsættes et nyt 3. og 4. pkt. i § 3, stk. 4, i lov nr. 550 af 26. maj 2010. Der er dog alene foreslået et nyt 3. pkt.

Derudover bemærker vi, at vi ikke er bekendt med, at det rent lovteknisk er muligt at ændre i en ændringslov fra 2010. En sådan

ændring vil betyde, at lovbemærkningerne i lov nr. 550 af 26. maj 2010 vil være i modstrid med det foreslåede 3. pkt.

Det er en følge af, at det fremgår af bemærkningerne til lov nr. 550 af 26. maj 2010, at en afgørelse om ikke at overtage pligten til at yde hjælp efter serviceloven, ikke kan ændres efter den 1. oktober 2010, og at fristen er absolut.

Det fremgår ikke nærmere af bemærkningerne til det foreslåede § 3, stk. 4, 3 pkt., hvad der skal forstås ved en valgperiodes 3. år.

Vi foreslår, at ministeriet i lovbemærkningerne angiver et eksempel.

5. Ikrafttrædelsesbestemmelserne i lovforslagets § 23

I lovbemærkninger til bestemmelsen fremgår det, at Ankestyrelsen kan træffe afgørelse efter de foreslåede bestemmelser i § 9, stk. 13, og § 9 a, stk. 10 og 11, fra og med den 1. juli 2023, hvor lovforslaget forventes at træde i kraft.

Vi bemærker, at der ikke er et foreslået § 9, stk. 13, i lovforslaget. Derudover forventes lovforslaget ifølge den foreslåede bestemmelse at træde i kraft den 1. oktober 2023.

Økonomiske bemærkninger

Særligt ift. ensretningen af begrebsbrugen

Det fremgår af lovforslagets indledende bemærkninger, at lovforslaget blandt andet har til formål at forenkle begrebsbrugen med henblik på at forhindre tvivl og mellemkommunale uenigheder.

Vi er enige i, at der kan være forvirring omkring begreberne "oprindelig opholdskommune", "tidligere opholdskommune" og "selvstændig opholdskommune" i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven), og at det kan forenkle begrebsbrugen at erstatte disse begreber med "handlekommune".

Ankestyrelsen er imidlertid ikke enig i, at en ensretning af begrebsbrugen vil medvirke til at nedbringe omfanget af sager om uenighed mellem kommuner om kommunernes forpligtelser.

Uanset hvilke begreber, der anvendes, vil kommunerne formentlig fortsat være uenige om, hvor en borger har bopæl eller sædvanligt

ophold, ligesom kommunerne formentlig uændret vil være uenige om, hvilken kommune, der fx har pligten til at yde hjælp/er handlekommune i sager efter lov om social service (serviceloven).

Det følger af, at reglerne indholdsmæssigt langt hen ad vejen er uændrede. Det fremgår således under almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.3. "Den foreslåede ordning", at der ikke er materielle ændringer i, hvilken kommune, der har handlekommuneansvaret for den enkelte borger.

Det bemærkes imidlertid, at hvor en borger efter nugældende regler i retssikkerhedsloven alene kan have én opholdskommune (der hvor borgeren har bopæl eller sædvanligvis opholder sig), vil pågældende efter de foreslåede ændringer i retssikkerhedsloven kunne have to handlekommuner. Det kan føre til en ny begrebsforvirring.

Ifølge lovforslagets § 9, stk. 1, er handlekommunen der, hvor borgeren bor eller sædvanligvis opholder sig. Det følger dog af forslaget § 9, stk. 3 og 5, at en handlekommune, hvor borgeren ikke har bopæl eller sædvanligt ophold, kan vedblive med at være handlekommune efter blandt andet serviceloven.

Det fremgår af pkt. 2.1.1. "Gældende ret" under "Lovforslagets indhold" og "Ensretning af begrebsbrugen vedr. handlekommune", at borgerens opholdskommune, dvs. den kommune, der skal yde hjælp, ikke nødvendigvis er den kommune, hvor borgeren opholder sig. Det kan blandt andet være hjælp efter serviceloven for borgere på krisecentre, forsorgshjem og botilbud.

Vi bemærker hertil, at der netop er et krav i nugældende § 9, stk. 2, om bopæl eller sædvanligt ophold i en kommune, for at kommunen er opholdskommune.

Borgere på forsorgshjem og krisecentre får opholdskommune i den kommune, hvor forsorgshjemmet eller krisecentret er beliggende, hvis borgeren har opgivet tilknytningen til den kommune, som vedkommende havde som opholdskommune frem til opholdet i botilbuddet. Den kommune, der beholder pligten til at yde hjælp efter serviceloven, er herefter ikke længere opholdskommune.

Det er vores opfattelse, at kommunerne som udgangspunkt ikke er i tvivl om disse regler. Uenighederne opstår, når en kommune/flere kommuner ikke mener at være opholdskommune eller tidligere opholdskommune.

Efter de foreslåede regler vil kommunerne i stedet være uenige om, hvilken kommune, der er handlekommune/handlekommune i sager efter serviceloven mv.

Særligt ift. foreslåede bestemmelser § 9 a stk. 10 og 11.

Ankestyrelsen vurderer ikke, at lovforslaget har økonomiske konsekvenser for Ankestyrelsen.

Ankestyrelsen bemærker, at dette skøn er behæftet med en vis usikkerhed.

Venlig hilsen

Maria Lindegaard Jacobsen

Danmarks Veteraner

Protector H.K.H. Prins Joachim

21 FEB 2023
bkh

Til Social-, Bolig- og Ældreministeriet

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love (Handlekommune for børn, der hjælpes tilbage til Danmark af danske myndigheder, og for børn, hvis forældre er i udlandet m.v.) – ministeriets sagsnr. 2021 – 8248

Danmarks Veteraner kvitterer hermed for den af ministeriet den den 23 JAN 2023 fremsendte høring.

Danmarks Veteraner kan tilslutte sig den generelle bestræbelse m.h.t. samlet at tilstræbe at udbedre mangler i de såkaldte handlekommuneregler i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven) og at ensarte begrebsbrugen som led i at tilsikre en forståelig og operativ lovgivning med øje for de borgere, som loven har til formål at facilitere – herunder håndtering af passivitetstilfælde samt manifestation af begrebet "handlekommune" m.h.t. at tilsikre, hvilken kommune der skal træffe afgørelse om hjælp og støtte efter de love, der er omfattede af retssikkerhedsloven (afgørelseskompetence/visitationsansvar) og heraf følgende afholdelse af udgifterne hertil (betalingssansvar).

Danmarks Veteraner understreger vigtigheden heraf for de veteraner og pårørende m.v., der bl.a. kan være omfattet af de beskrevne eksempler efter serviceloven.

Landsforeningen noterer sig i øvrigt særligt videreførelsen af hidtidig bestemmelse § 9, stk. 9 som fremadrettet stk. 5 med det indholdsmæssige budskab om, at

"En kommune vedbliver at være handlekommune for en borger i sager efter lov om social service, når borgeren har fået ophold i en anden kommune i

- 1) en af KFUM's soldaterrekreationer drevet af KFUMs Soldatermission,*
- 2) et veteranhjem drevet af Fonden Danske Veteranhjem eller*
- 3) Veteranbo drevet af KFUMs Soldatermission."*

og at det for veterantilbud følger af reglerne, at handlekommunepligten, efter borgerens ophold på veterantilbudet er afsluttet, bevares, indtil borgeren har erhvervet en ny handlekommune ved bopæl eller sædvanligt ophold i en kommune – og at dette gælder, uanset om borgeren selv har afbrudt opholdet på veterantilbuddet, eller opholdet er afbrudt som følge af beslutning om udskrivning.

Danmarks Veteraner bidrager gerne til og ser sig i givet fald gerne inddraget i f. m. med både udmøntning (herunder informationsvirksomhed) og udstedelse af administrative forskrifter i forlængelse af lovændringens udførelse.

...

I de seneste år har danske kommuner i stigende grad i praksis anerkendt veteraner som en særlig målgruppe.

Ved siden af den statslige indsats for veteraner, som primært drives fra Forsvarets Veterancenter, gennemfører mange kommuner således en specifik indsats rettet mod veteraner og deres pårørende – det kan f.eks. være i relation til forløb i jobcentre, familieforhold m.v. – alt sammen som led i en helhedsorienteret tilgang til veteranindsatsen med udgangspunkt i den enkelte veterans situation.

Til dette formål har ca. halvdelen af kommunerne udpeget/ansat en såkaldt veterankoordinator, der tværfagligt arbejder med veteraner gennem ikke mindst en direkte kommunikation med en given veteran og dennes pårørende.

Imidlertid er det Danmarks Veteraners indtryk, at veterankoordinatorerne og deres kolleger – uanset deres i øvrigt gode og ihærdige indsats - arbejder ud fra et uensartet videns- og uddannelses- og træningsniveau.

Danmarks Veteraner benytter derfor lejligheden til at foreslå, at der fra ministeriel side peges på et fælles uddannelses- og erfaringsudvekslingskoncept for veterankoordinatorer og deres kolleger i relation til forhold, der særligt gør sig gældende for veteraner og deres pårørende, og at et sådant koncept anvendes for samtlige kommuner uanset, hvorvidt der særligt er ansat/udpeget veterankoordinatorer eller ej.

Danmark Veteraner stiller sig selvsagt gerne til rådighed også i den sammenhæng, såfremt det ønskes.

Afslutningsvis bemærkes – for den gode ordens skyld - i relation til lovforslagets anvisning af, at regelgrundlaget generelt ikke finder anvendelse for Færøerne og Grønland, at Danmarks Veteraner som forening arbejder for veteransagen i hele Rigsfællesskabet og således også har medlemmer, der er bosiddende på/i (og stammer fra) både Færøerne og Grønland med lokalafdelinger oprettet dér til formålet.

Danmarks Veteraner håber derfor, at den danske erfaring med lovgivningen omfattet af nærværende høring også indgår i evt. erfaringsudveksling o.l. på lovområdet i myndighedsrelationen mellem Danmark, Færøerne og Grønland.

Med venlig hilsen

Niels Hartvig Andersen
Landsformand

Til: Maria Schultz (masz@sm.dk)
Fra: Dansk Arbejdsgiverforening (da@da.dk)
Titel: SV: Høring over forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love (Handlekommune for børn, der hjælpes tilbage til Danmark af danske myndigheder...) (SM Id nr.: 6597)
Sendt: 23-01-2023 16:49

Kære Maria Schultz

Ovennævnte falder uden for DA's virkefelt, og vi ønsker ikke at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Jeanet Danneberg Jepsen
Ledelsessekretær

Vester Voldgade 113
1552 København V
Direkte +45 33 38 92 76
Mobil +45 29 20 02 76
Mail jdj@da.dk
Web da.dk

Denne mail er tilsendt en bestemt modtager og kan indeholde fortrolige oplysninger. Er du ikke den rette modtager, beder vi dig om at orientere os ved at besvare denne mail og derefter slette den. Det er ikke tilladt at beholde, kopiere, videresende eller bruge oplysninger fra denne mail, hvis du ikke er den rette modtager.

Fra: Maria Schultz <masz@sm.dk>

Sendt: 23. januar 2023 15:33

Til: postkasse@advokatsamfundet.dk; [Alzheimerforeningen <indsamling@alzheimer.dk>](mailto:Alzheimerforeningen@indsamling@alzheimer.dk); lsekr@ast.dk; bkf@bkchefer.dk; [Børnerådet <brd@brd.dk>](mailto:Børnerådet@brd@brd.dk); bf@boernesagen.dk; [Børns Vilkår <bv@bornsvilkar.dk>](mailto:Børns Vilkår@bv@bornsvilkar.dk); formand@danmarksveteraner.dk; [Dansk Arbejdsgiverforening <DA@da.dk>](mailto:Dansk Arbejdsgiverforening@DA@da.dk); ds@socialraadgiverne.dk; mail@danskeadvokater.dk; [Danske Handicaporganisationer <dh@handicap.dk>](mailto:Danske Handicaporganisationer@dh@handicap.dk); [Dansk Industri <di@di.dk>](mailto:Dansk Industri@di@di.dk); [Danske Regioner <Regioner@regioner.dk>](mailto:Danske Regioner@Regioner@regioner.dk); info@danske-seniorer.dk; info@danske-aeldreraad.dk; ['dt@datatilsynet.dk' <dt@datatilsynet.dk>](mailto:'dt@datatilsynet.dk'<dt@datatilsynet.dk>); [Camilla Kronborg - De Anbragtes Vilkår <camilla@deanbragtesvilkar.dk>](mailto:Camilla Kronborg - De Anbragtes Vilkår@camilla@deanbragtesvilkar.dk); [Marianne Lundsgaard <ml@demens-dk.dk>](mailto:Marianne Lundsgaard@ml@demens-dk.dk); mail@dukh.dk; dch@dch.dk; fabu@fabu.dk; sek@fbu.dk; [Henrik Kastrup Pedersen <info@fadd.dk>](mailto:Henrik Kastrup Pedersen@info@fadd.dk); [Socialchefforeningen <fsd@socialchefforeningen.dk>](mailto:Socialchefforeningen@fsd@socialchefforeningen.dk); info@humanrights.dk; info@kfumsoc.dk; info@kfums-soldatermission.dk; [KL, Kommunernes Landsforening <kl@kl.dk>](mailto:KL, Kommunernes Landsforening@kl@kl.dk); komdir@vejle.dk; info@bedrepsykiatri.dk; lfs@lfs.dk; info@livsvaerk.org; vide@regionh.dk; hoeringer@redbarnet.dk; info@rigsrevisionen.dk; [Rådet for Socialt Udsatte <post@udsatte.dk>](mailto:Rådet for Socialt Udsatte@post@udsatte.dk); sand@sandudvalg.dk; mail@sjældnediagnoser.dk; mail@socialtlederforum.dk; ulf@ulf.dk; aeldresagen@aeldresagen.dk; [Dansk Erhverv <info@danskerhverv.dk>](mailto:Dansk Erhverv@info@danskerhverv.dk); dhf@danskhandicapforbund.dk; los@los.dk; landsforeningen@sind.dk; [Selveje Danmark <kontakt@selveje.dk>](mailto:Selveje Danmark@kontakt@selveje.dk); sl@sl.dk; udbetalingdanmark@atp.dk; uknaevn@uknaevn.dk

Emne: Høring over forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love (Handlekommune for børn, der hjælpes tilbage til Danmark af danske myndigheder...) (SM Id nr.: 659738)

Social-, Bolig- og Ældreministeriet sender hermed udkast til forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love (Handlekommune for børn, der hjælpes tilbage til Danmark af danske myndigheder, og for børn, hvis forældre er i udlandet m.v.) i offentlig høring. Der henvises til vedlagte høringsbrev.

Høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love (Handlekommune for børn, der hjælpes tilbage til Danmark af danske myndigheder, og for børn, hvis forældre er i udlandet m.v.)

Danske Socialrådgiverforening har modtaget forslag til Lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love (Handlekommune for børn, der hjælpes tilbage til Danmark af danske myndigheder, og for børn, hvis forældre er i udlandet m.v.) i høring. Dansk Socialrådgiverforening har følgende bemærkninger til de 6 ændringer af lovgivningen, som fremgår af høringsbrevet:

1. Handlekommune for børn, der hjælpes til Danmark af danske myndigheder

Med forslaget får Ankestyrelsen i helt særlige tilfælde kompetence til at træffe afgørelse om en handlekommune for et barn, der ikke opholder sig i Danmark, men som forventes med danske myndigheders medvirken at komme til Danmark.

Dansk Socialrådgiverforening kan tilslutte sig, at der skabes en lovgivningsmæssig klarhed om handlekommuneansvaret, så der kan handles tidligt og koordineret i forhold til børnene i disse helt særlige tilfælde.

2. Handlekommune for børn, hvis forældre opholder sig i udlandet, eller som er afgang ved døden

Et barn, hvis forældre opholder sig i udlandet, eller hvis forældre er afgang ved døden, og som ikke er anbragt har efter gældende lovgivning ikke en handlekommune. Med forslaget løses denne problemstilling ved at et barn, der ikke bor sammen med en forældremyndighedsindehaver, f.eks. fordi forældremyndighedsindehaveren er afgang ved døden eller er udrejst af Danmark, får selvstændig handlekommune i den kommune, hvor barnet bor eller opholder sig.

Derudover forslås det, at der indsættes en opsamlingsbestemmelse i retssikkerhedsloven, hvorefter Ankestyrelsen kan udpege en handlekommune for et barn, hvor det ikke følger af den almindelige lovgivning, hvilken kommune der er handlekommune for barnet.

Dansk Socialrådgiverforening kan tilslutte sig de foreslåede ændringer af lovgivningen.

3. Mellemkommunal refusion i passivitetstilfælde, hvor borgeren har ophold på et tilbud uden for handlekommunen

Dansk Socialrådgiverforening er enig i, at det ikke er hensigten, at det var et krav at borgeren havde ophold i opholdskommunen for at få mellemkommunal refusion og i at kan medføre u hensigtsmæssige incitamenter. Dansk Socialrådgiverforening har på den baggrund ingen bemærkninger til forslaget.

4. Ensretning af begrebsbrug

Begrebet handlekommune anvendes i retssikkerhedsloven og det foreslås at begrebet anvendes i øvrig lovgivning. Dansk Socialrådgiverforening kan tilsluttes sig denne ensretning i begrebsbrug.

5. Udbedring af mangler i handlekommunereglene

Dansk Socialrådgiverforening har ingen bemærkninger til at ligestille regionale og kommunale handicapboliger, eller til at ligestille forsorgshjem og veterantilbud med de øvrige botilbud for så vidt angår handlekommuneforpligtelsen.

Dansk Socialrådgiverforening bakker desuden op om at placere handlekommuneansvaret hos den midlertidigt udpegede handlekommune, og beholde det der, indtil den mellemkommunale uenighed er afklaret, selvom borgeren flytter til en anden kommune. Dansk Socialrådgiverforenings medlemmer, der arbejder med borgere i hjemløshed, oplever jævnligt, at der opstår uklarhed om hvilken kommune, der er borgerens handlekommune efter retssikkerhedsloven, og at denne uklarhed afskærer borgeren fra at få hjælp. Det er ekstra kritisk for en målgruppe af udsatte borgere med komplekse problemer, hvor man som myndighedsperson skal kunne gribe borgerens handleparathed og ikke vente, indtil en mellemkommunal tvist er afklaret.

Dansk Socialrådgiverforening bemærker på den baggrund, at der fortsat er behov på at følge op på den del af hjemløseaftalen, der omhandler mellemkommunale tvister ift. handle- og betalingsansvar, jf. følgende del af aftaleteksten: *"Parterne er opmærksomme på, at mellemkommunale tvister om handle-/betalingskommune har indflydelse på, hvor hurtigt der iværksættes hjælp til borgeren. Parterne vil derfor følge udviklingen i afklaringen af handle/betalingskommuner for borgere i hjemløshed"* (aftale om "Fonden for blandede byer – flere billige boliger og en vej ud af hjemløshed" af 26. november 2021).

Den foreslåede regulering af, hvilken kommune der skal stille hjælpemidler til rådighed, har også været efterspurgt af professionelle, der arbejder med borgere i hjemløshed, og Dansk Socialrådgiverforening ser derfor positivt på denne del af lovforslaget.

6. Omgørelse af beslutninger fra 2011 om visitationsansvar for enkelte borgere

Lovforslaget vil gøre det muligt for kommuner, der ikke i forbindelse med lovændringen i 2011 tog det samlede betalings- og visitationsansvar på sig, at påtage sig visitationsansvaret, såfremt borgeren er enig og såfremt der er en varsling for den nuværende visitationskommune på 3 måneder.

Dansk Socialrådgiverforening har ikke nogen bemærkninger til den del af lovforslaget, der handler om at omgøre visitationsansvaret, men kan være bekymret for, om nogle borgere som følge heraf vil opleve, at deres hjælp bliver skåret ned, når visitations- og betalingskommune nu er den samme. Dette henset til at det specialiserede socialområde generelt er under stort økonomisk pres. Derfor bakker Dansk Socialrådgiverforening op om den del af forslaget, der omhandler borgerens

vetoret, og derfor er det uhyre centralt at der kommer en fyldestgørende vejledning, der kan sikre borgernes retssikkerhed i den forbindelse.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Signe'.

Signe Færch
Forkvinde for Danske Socialrådgiverforening

Social-, Bolig- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt til:
masz@sm.dk

Sagsnummer: 2021-8248

Vesterbrogade 32
1620 København V

Telefon 33 43 70 00
dlo@danskeadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

Dok.nr. D-2023-007024

23. februar 2023

Høringssvar over udkast til forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love (Handlekommune for børn, der hjælpes tilbage til Danmark af danske myndigheder, og for børn, hvis forældre er i udlandet m.v.)

Udkastet til bekendtgørelse har været behandlet i bestyrelsen for Danske Familieadvokater, der fungerer som Danske Advokaters fagudvalg for familieret.

I dag er kommunerne undertiden i tvivl om, hvem der er rette handlekommune, og som derfor burde træffe afgørelse om fx botilbud eller anbringelse af et barn. Det kan medføre, at ingen kommuner anser sig selv som handlekommune, og det går ud over borgerne, som ikke altid får den hjælp, de har krav på.

Danske Advokater hilser derfor dette lovforslag velkomment. Lovforslaget lægger op til enklere begrebsbrug og udfyldende regler om handlekommuner. Med lovforslaget bliver det således mere klart, hvem der er korrekt handlekommune. Samtidig gives der mulighed for mellemkommunal refusion i tilfælde af passivitet fra en tidligere handlekommune. Alt sammen tiltag, der øger kommunernes incitament og mulighed for at træffe korrekte afgørelser på et tidligt tidspunkt.

Danske Advokater støtter derfor lovforslaget i sin helhed.

Vi takker for muligheden for at afgive høringssvar og står altid gerne til rådighed for uddybende spørgsmål eller dialog.

Med venlig hilsen

Linda Pedersen
Foreningskonsulent
Danske Advokater

Helle Brandt
Formand
Danske Familieadvokater

Social-, Bolig- og Ældreministeriet

Holmens Kanal 22

1060 København K

masz@sm.dk

DANSKE
REGIONER

Høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love

Social-, Bolig- og Ældreministeriet har d. 31. januar 2023 per mail anmodet Danske Regioner om eventuelle bemærkninger til den omhandlede høring.

Det meddeles herved, at Danske Regioner ikke har bemærkninger til høringen.

Venlig hilsen

Liva Hartvig Hansen

10-02-2023

EMN-2017-00963

1607320

Liva Hartvig Hansen

Til: Maria Schultz (masz@sm.dk)
Fra: Marianne Lundsgaard (ml@aeldreraad.dk)
Titel: SV: Høring over forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love (Handlekommune for børn, der hjælpes tilbage til Danmark af danske myndigheder...) (SM Id nr.: 6597)
Sendt: 30-01-2023 09:42

Danske Ældreråd kvitterer for muligheden for at afgive høringssvar til Høring over forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love (Handlekommune for børn, der hjælpes tilbage til Danmark af danske myndigheder...) (SM Id nr.: 6597

Danske Ældreråd har ikke kommentarer til det fremsendte.

Med venlig hilsen

Marianne Lundsgaard
Seniorkonsulent
Telefon: 38 77 01 65 | Mobil: 20 49 93 19 | Mail: ML@aeldreraad.dk

Danske Ældreråd | Jernbane Allé 54, 3. sal | 2720 Vanløse

Danske Ældreråd er landsorganisation for landets 98 folkevalgte ældreråd. Vi har viden, holdninger og anbefalinger til ældreområdet. www.danske-aeldreraad.dk

---

Fra: Trine Toftgaard Lund <ttl@aeldreraad.dk>
Sendt: 26. januar 2023 12:54
Til: Marianne Lundsgaard <ml@aeldreraad.dk>
Emne: VS: Høring over forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love (Handlekommune for børn, der hjælpes tilbage til Danmark af danske myndigheder...) (SM Id nr.: 6597)

Kære Marianne

Vil du svare ministeriet, at vi ikke har bemærkninger til denne?

Bh Trine

Fra: Danske Ældreråd <info@aeldreraad.dk>
Sendt: 24. januar 2023 09:16
Til: Trine Toftgaard Lund <ttl@aeldreraad.dk>
Emne: VS: Høring over forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love (Handlekommune for børn, der hjælpes tilbage til Danmark af danske myndigheder...) (SM Id nr.: 6597)

Fra: Maria Schultz <masz@sm.dk>
Sendt: 23. januar 2023 15:33
Til: postkasse@advokatsamfundet.dk; Alzheimerforeningen <indsamling@alzheimer.dk>; lsekr@ast.dk;

Social-, Bolig og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Danmark

Sendt til: masz@sm.dk

1. februar 2023

J.nr. 2023-11-0943
Dok.nr. 560120
Sagsbehandler
Caroline Rasmussen

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love (Handlekommune for børn, der hjælpes tilbage til Danmark af danske myndigheder, og for børn, hvis forældre er i udlandet m.v.)

Datatilsynet
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
T 3319 3200
dt@datatilsynet.dk
datatilsynet.dk

CVR 11883729

Ved brev af 23. januar 2023 har Social-, Bolig og Ældreministeriet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovennævnte lovudkast.

Udkastet giver ikke umiddelbart Datatilsynet anledning til bemærkninger.

Datatilsynet forudsætter, at databeskyttelsesforordningen¹ og databeskyttelsesloven² vil blive iagttaget i forbindelse med de behandlinger af personoplysninger, der vil ske som følge af lovforslaget.

Med venlig hilsen

Caroline Rasmussen

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse)
² Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

Til: Maria Schultz (masz@sm.dk)
Fra: Anja Bihl-Nielsen (abn@demens-dk.dk)
Titel: VS: Høring over forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love (Handlekommune for børn, der hjælpes tilbage til Danmark af danske myndigheder...) (SM Id nr.: ...)
Sendt: 09-02-2023 15:06
Bilag: Inlinelimage 1.jpeg; Høringsbrev.pdf; Lovforslag.pdf; Høringsliste.pdf; Inlinelimage 1.jpeg;

Demenskoordinatorer i Danmark kvitterer for muligheden for at afgive høringsvar. Vi har ingen bemærkninger til det fremsendte

Med venlig hilsen

Anja Bihl-Nielsen
Faglig sekretær
Mobil: 51832134

Fra: Maria Schultz <masz@sm.dk>
Dato: 23. januar 2023 kl. 15.34.18 CET
Til: postkasse@advokatsamfundet.dk, Alzheimerforeningen <indsamling@alzheimer.dk>, lsekr@ast.dk, bkf@bkchefer.dk, Bømerådet <brd@brd.dk>, bf@boernesagen.dk, Børns Vilkår <bv@bornsvilkar.dk>, formand@danmarksveteraner.dk, Dansk Arbejdsgiverforening <da@da.dk>, ds@socialraadgiverne.dk, mail@danskeadvokater.dk, Danske Handicaporganisationer <dh@handicap.dk>, Dansk Industri <di@di.dk>, Danske Regioner <Regioner@regioner.dk>, info@danske-seniorer.dk, info@danske-aeldreraad.dk, dt@datatilsynet.dk, Camilla Kronborg - De Anbragtes Vilkår <camilla@dcanbragtesvilkar.dk>, Marianne Lundsgaard <ml@demens-dk.dk>, mail@dukh.dk, dch@dch.dk, fabu@fabu.dk, sck@fbu.dk, Henrik Kastrup Pedersen <info@fadd.dk>, Socialchefforeningen <fsd@socialchefforeningen.dk>, info@humanrights.dk, info@kfumsoc.dk, info@kfums-soldatermission.dk, "KL, Kommunernes Landsforening" <kl@kl.dk>, komdir@vejlc.dk, info@bedrepsykiatri.dk, lfs@lfs.dk, info@livsvaerk.org, vide@regionh.dk, hoeringer@redbarnet.dk, info@rigsrevisionen.dk, Rådet for Socialt Udsatte <post@udsatte.dk>, sand@sandudvalg.dk, mail@sjældnediagnoser.dk, mail@socialtlederforum.dk, ulf@ulf.dk, aeldresagen@aeldresagen.dk, Dansk Erhverv <info@danskerhverv.dk>, dhf@danskhandicapforbund.dk, los@los.dk, landsforeningen@sind.dk, Selveje Danmark <kontakt@selveje.dk>, sl@sl.dk, udbetalingdanmark@atp.dk, uknaevn@uknaevn.dk
Emne: Høring over forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love (Handlekommune for børn, der hjælpes tilbage til Danmark af danske myndigheder...) (SM Id nr.: 659738)

Social-, Bolig- og Ældreministeriet sender hermed udkast til forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love (Handlekommune for børn, der hjælpes tilbage til Danmark af danske myndigheder, og for børn, hvis forældre er i udlandet m.v.) i offentlig høring. Der henvises til vedlagte høringsbrev.

Med venlig hilsen

Maria Schultz
Chefkonsulent
Jura og International
Direkte telefon: 41 85 10 54

Social-, Bolig- og Ældreministeriet

Center for Økonomi og Indkøb

Lene Pil Olsen

lepo@fredensborg.dk

21. februar 2023

**Høringssvar vedrørende forslag til ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love
(Handlekommune for børn, der hjælpes tilbage til Danmark af danske myndigheder, og for børn, hvis forældre er i udlandet m.v.)**

Social-, Bolig- og Ældreministeriet har, den 23. januar 2023, sendt udkast til forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love (Handlekommune for børn, der hjælpes tilbage til Danmark af danske myndigheder, og for børn, hvis forældre er i udlandet m.v.) i høring.

Fredensborg Kommunes høringssvar fremsendes hermed.

Generelle bemærkninger til udkast til lovforslag:

Ad ensretning af begrebsbrugen:

Det foreslås i udkastet til lovforslaget, at ensrette begrebsbrugen i retssikkerhedsloven, således at begrebet "handlekommune" anvendes frem for "opholdskommune".

Vi bemærker, at den foreslåede ændring af begrebsbrugen og dermed ophævelse af opholdskommunebegrebet, kan medføre en større tvivl om, hvilken lovgivning begrebet dækker over: altså, i hvilke tilfælde og efter hvilken lovgivning, er en kommune handlekommune.

Dette illustreres også på lovforslagets side 26 midtfor, hvoraf det fremgår, at den foreslåede affattelse vil medføre, at en kommune vedbliver at være handlekommune for en borger, der har fået ophold på et botilbud som nævnt i § 9, stk. 7, nr. 1-5. Den manglende afgrænsning af begrebet i denne passus gør, at det er vanskeligt at udlede, at det alene er handlekommuneansvaret efter serviceloven der bevares. På side 27 fremgår det, at den foreslåede ændring har til formål at undgå, at beliggenhedskommunen for botilbud mv. belastes uproportionalt ved, at beliggenhedskommunen *bliver handlekommune* for borgere, der udskrives m.v. fra botilbuddet m.v. Her er der også uklart, hvilket handlekommuneansvar der er tale om. Beliggenhedskommunen er allerede handlekommune – bare ikke hvad angår servicelovens bestemmelser. Det fremgår dog ikke her, at det er handlekommuneansvaret efter servicelovens bestemmelser, der er tale om.

Ad materielle ændringer:

Det fremgår af lovforslagets side 12, at der ikke med ensretningen af begrebsbrugen er foreslået materielle ændringer i, hvilken kommune der har handlekommuneansvaret for den enkelte borger.

Dog kan det konstateres, at reglerne på flere områder foreslås ændret. Herunder handlekommuneansvaret i visse sager efter almenboligloven, handlekommuneansvaret i børnesager samt en udvidelse af reglerne i § 9, stk. 7, nr. 2.

Bemærkninger til udkastets enkelte bestemmelser:*Til § 1***Til nr. 2:**

Det foreslås i udkastet, at § 9, stk. 1-6 ophæves og at der i den nye bestemmelse tilføjes, at afholdelse af udgifter påhviler handlekommunen. En tydeliggørelse af, at retssikkerhedslovens refusionsbestemmelser efter § 9c, er en undtagelse til, at handlekommunen har betalingsansvaret, vil medføre at der i praksis er mindre tvivl om dette, hvorfor forslaget imødeses.

Til nr. 3:

Det foreslås, at bestemmelsen også skal finde anvendelse mht. handlekommuneforpligtelsen i sager efter serviceloven, men også for sager efter almenboliglovens § 115, stk. 2 og 4, jf. § 105, stk. 2. Vi er enige i, at splittelsen af handlekommuneansvaret og visitationskompetencen er u hensigtsmæssig. Hvordan denne foreslåede lovændring stemmer overens med at handlekommuneansvaret, hvad angår almenboligloven, fastlægges efter reglerne i CPR-loven om bopæl og ophold, er dog svær at se, uden at dette konsekvensændres i almenboligloven også.

Til nr. 5:

På side 27 i lovforslaget beskrives, i forbindelse med en udvidelse af den bevarede handlekommuneforpligtelse, et eksempel hvor en borger står uden bolig. At handlekommuneforpligtelsen, hvad angår servicelovens bestemmelser, udvides, medfører ikke, at handlekommunen efter servicelovens bestemmelser, er handlekommune i forhold til almenboliglovens bestemmelser. Det fremsatte forslag ændrer derfor ikke på denne problemstilling i praksis.

Til nr. 9:

Det foreslås, at kommunen, der under en uenighed mellem to eller flere kommuner, fungerer som midlertidig handlekommune, skal vedblive at være midlertidig handlekommune, i den periode, hvor der er uenighed, uanset at borgeren, inden handlekommunen er fastlagt, er blevet bopælsregistreret i anden kommune. Altså i tilfælde hvor en borger flytter til en 3. kommune.

Det bemærkes indledningsvist hertil, at det midlertidige handlekommuneansvar ikke, i den foreslåede bestemmelse, er afgrænset til kun at gælde handleansvaret, hvad angår servicelovens bestemmelser. Som et eksempel, vil en borger i en sådan situation, kunne have en beskæftigelsesindsats, i en kommune langt fra hvor denne har bopæl, hvilket ikke kan være hensigten med forslaget.

Det bemærkes endvidere, at betingelserne for at handlekommuneansvaret, hvad angår servicelovens bestemmelser, forbliver i en anden kommune, ikke nødvendigvis er til stede, ved flytning til en ny kommune, da borger i en sådan situation erhverver ny handlekommune, hvis der ikke er tale om medvirken. Kravet om medvirken er ikke ophævet.

Slutteligt bemærkes det, at en kommune hvori borger, under den mellemkommunale uenighed mellem to tidligere handle-/opholdskommuner, bliver bopælsregistreret, ikke vil være vidende om, at der er en verserende mellemkommunal uenighed eller at en anden kommune fungerer som midlertidig handlekommune. Altså vil en kommune i en sådan situation ubevidst handle som stedlig inkompetent, på trods af at betingelserne for erhvervelse af ny opholdskommune i henhold til § 9, er opfyldt.

Til nr. 11:

Det foreslås på side 43 i lovforslaget, at i sager, hvor handlekommunen forholdsvis barnet og forældremyndighedsindehaveren ikke er den samme, skal de to kommuner samarbejde om at løse familiens problemer. Det bemærkes at der ikke i forbindelse med kravet om samarbejde kommunerne imellem, er fremsat forslag til en lovhjemmel, hvorefter udveksling af personoplysninger kan ske.

Til nr. 24:

Det foreslås at "opholdskommunen" ændres til "handlekommunen i sager efter serviceloven". Der henvises i den forbindelse til at der foreslås, at en person under midlertidigt ophold i anden kommune også har ret til hjælpemidler efter § 112 i serviceloven og at disse udgifter skal være omfattet af reglerne for mellemkommunal refusion.

Vi bemærker her, at det er forkert at anføre "handlekommunen i sager efter serviceloven" i stedet for "opholdskommunen". Det er ikke afgrænset hvilke sager efter serviceloven der er tale om, og den midlertidige opholdskommune, vil derfor ifølge den foreslåede bestemmelse, være handlekommune hvad angår alle servicelovens bestemmelser, hvilket ikke vil være korrekt. Hvis dette var tilfældet, ville borger have erhvervet ny handlekommune – og visitations-og betalingsansvaret ville i så fald hænge sammen, hvorfor der ikke ville være adgang til mellemkommunal refusion.

Mangler i udkast til lovforslag:

Manglende konsekvensændring af servicelovens § 68, stk. 11-13:

Begrebet "opholdskommune" fremgår af servicelovens § 68, stk. 11-13. Der er ikke i lovforslaget fremsat forslag om ændring af denne bestemmelse i serviceloven, hvilket er nødvendigt, hvis opholdskommunebegrebet ophæves i retssikkerhedsloven.

Handlekommuneansvar i sager efter almenboliglovgivningen:

Da lovforslaget, ifølge høringsbrevet, blandt andet har til formål at udbedre mangler i de såkaldte handlekommuneregler, anmodes Ministeriet om, også at ændre handlekommunereglerne hvad angår almenboligloven. Det er kommunalbestyrelsen i den kommune hvor borgeren har bopæl efter CPR-loven, der kan anvise en almen bolig. Socialministeriet har tidligere i en vejledende udtalelse

anført, at "Det er Socialministeriets opfattelse, at kommunen ikke i dens vurdering af de boligsøgendes behov kan tilsidesætte princippet om opholdskommune og bopæl, jf. § 6, stk. 1, i bekendtgørelse af lov om Det Centrale Personregister (CPR-loven)".

At der ikke i lovgivningen findes en undtagelse til denne bestemmelse, hvorefter det er kommunen hvori borgeren har bopæl, der kan anvise til en almen bolig, medfører en del udfordringer i praksis. I sager hvor borger har ophold i et tilbud efter retssikkerhedsloven § 9, stk. 7, i en anden kommune, end den kommune der er handlekommune efter servicelovens bestemmelser, har handlekommunen ikke mulighed for at anvise borgeren til en almen bolig, da denne kommune ikke er bopælskommune for borgeren. Problemstillingen ses også rejst på side 24 i lovforslaget. Dog kun i forbindelse med visitation til et botilbud efter almenboliglovens § 115, stk. 2 og 4, jf. § 105, stk. 2.

Hvis en kvinde med børn for eksempel tager ophold på et krisecenter efter servicelovens § 109 i en anden kommune, fordi det er dér der er en plads den pågældende dag og kvinden ikke har mulighed for at vende tilbage til hjemmet, så vil det, efter gældende regler, være kommunen hvori kvinden har bopæl, altså krisecentrets beliggenhedskommune, der skal anvise en bolig. Handlekommunen for kvinden efter servicelovens bestemmelser har dermed ikke mulighed for at lave en plan for kvinden, som indebærer anvisning til en bolig, da denne kommune ikke har hjemmel til at anvise boligen. Det betyder, at kvinden får anvist en bolig i en kommune, som kan ligge meget langt væk fra den oprindelige kommune, og dermed også fra kvindens arbejde, sociale liv, børnenes institution m.v., alene af den grund, at kvinden havde behov for et midlertidigt ophold på et krisecenter.

Det samme gør sig gældende i sager hvor borgere har ophold på et herberg efter servicelovens § 110. Da nogle kommuner er beliggenhedskommune for adskillige tilbud efter servicelovens § 110, er disse kommuner særligt udfordret, i forhold til at skulle anvise en bolig til disse borgere, som har en anden handlekommune. Endvidere spænder disse regler ben for hele Housing First tilgangen, hvor handlekommunen efter serviceloven, er afhængig af, at bopælskommunen anviser borgeren til en bolig i denne.

Hvis en borger er i et tilbud efter servicelovens §§ 107 og 108, vil handlekommunen efter servicelovens bestemmelser også være afskåret fra, at kunne anvise borgeren en bolig i den kommune som er borgerens oprindelige kommune. Altså er en kommunes handlemulighed begrænset, hvad angår en situation hvor en borger ønsker at fraflytte et botilbud og flytte i egen bolig i en kommune, der ikke er borgerens aktuelle bopælskommune.

Venlig hilsen

Team Mellemkommunale Refusioner
Center for Økonomi og Indkøb
Fredensborg Kommune

Social-, Bolig- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt pr. mail til masz@sm.dk

KL's bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love (Handlekommune [...])

Social-, Bolig- og Ældreministeriet har den 23. januar 2023 bedt KL om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love (Handlekommune for børn, der hjælpes tilbage til Danmark af danske myndigheder, og for børn, hvis forældre er i udlandet m.v.) Høringssvaret skal være ministeriet i hænde senest tirsdag den 21. februar 2023.

Det har desværre ikke været muligt at få KL's høringssvar politisk behandlet inden fristen. KL fremsender derfor et foreløbigt høringssvar og vil fremsende eventuelle yderligere bemærkninger, når sagen har været politisk behandlet.

KL tager forbehold for de økonomiske konsekvenser i henhold til DUT princippet.

KL har følgende bemærkninger til lovforslaget:

KL er generelt positivt overfor lovforslaget.

KL undrer sig dog over, at lovforslaget ikke forholder sig til den uklarhed om, hvilken kommune, der har betalingsansvaret i de tilfælde, som falder ind under almenboliglovens § 74 a, jf. lov nr. 498 af 01/05/2019, § 5, punkt 9.

Det er i dag uklart, om det er den kommune, der har handleansvaret for borgeren, eller den kommune hvor tilbuddet er beliggende, der dækker udgifterne til istandsættelsesarbejde i almene plejeboliger. Det gælder bl.a. i de sager, hvor skaden er forvoldt af en lejer med en psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer, der hindrer den pågældende i at leve op til pligten til at behandle det lejede forsvarligt.

Kommuner køber i vidt omfang pladser i tilbud, som ikke ligger indenfor egen kommune. Det kan være tilbud, som er ejet af en anden kommune, regionen eller er et privat tilbud. KL mener derfor, at det bør fremgå klart af lovgivningen, hvilken kommune, der skal betale for skader forvoldt af en lejer med en psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer.

Dato: 17. februar 2023

Sags ID: SAG-2023-00691
Dok. ID: 3301430

E-mail: JBS@kl.dk
Direkte: 3370 3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 3

KL foreslår, at det er den kommune, der har det samlede visitations- og betalingsansvar for borgeren, som har ansvaret for at betale for skaderne. KL foreslår, at det medtages i nærværende lovforslag.

Handlekommune for børn, der hjælpes til Danmark af danske myndigheder

Det foreslås, at Ankestyrelsen i helt særlige tilfælde kan træffe afgørelse om en handlekommune for et barn, der ikke opholder sig i Danmark, men som forventes med danske myndigheders medvirken at komme til Danmark. Det kan fx være tilfældet for børn, der er har været bortført til udlandet, eller børn som er sendt på genopdragelse i udlandet.

KL er positiv overfor, at der skabes den nødvendige lovgivningsmæssige klarhed om handlekommuneansvaret, så hjælp og støtte kan forberedes i god tid inden barnet ankommer til Danmark.

Handlekommune for børn, hvis forældre opholder sig i udlandet, eller som er afgået ved døden

Det foreslås herudover, at et barn, hvis forældre opholder sig i udlandet eller er afgået ved døden, får selvstændig handlekommune i den kommune, hvor barnet bor eller opholder sig.

KL er positiv overfor, at der for børn, hvis forældre opholder sig i udlandet eller er afgået ved døden, får selvstændig handlekommune i den kommune, hvor barnet bor eller opholder sig.

Hjælpebidler til borgere, som opholder sig midlertidigt uden for opholdskommunen

Det foreslås, at der indføres ret til at få hjælpebidler som er nødvendige af hensyn til kommunens tilrettelæggelse af hjælpen til borgere, som midlertidigt opholder sig udenfor egen kommune og får personlig og praktisk hjælp og/eller er døende og får hjælp af sine nærtstående. Der vil være mellemkommunal refusion på udgifterne.

KL er positiv overfor forslaget, da det vil styrke hjælpen til de borgere, der vil være omfattet af forslaget. KL skal dog samtidig påpege, at det vil medføre et vist ressourcestræk i kommunerne, dels i de kommuner, der skal visiteres til, tildele og følge op på bevillingerne af hjælpebidler, dels i de kommuner, der skal til at betale for hjælpebidlerne.

Mellemkommunal refusion i passivitetstilfælde, hvor borgeren har ophold på et tilbud uden for handlekommunen

Det foreslås videre, at der gives mulighed for mellemkommunal refusion i passivitetstilfælde, hvor borgeren har ophold på et tilbud uden for handlekommunen.

KL er positiv overfor, at der rettes op på retstilstanden i forhold til mellemkommunal refusion i passivitetstilfælde, således at der også kan gives mellemkommunal refusion i tilfælde, hvor en borger er visiteret til et tilbud udenfor handlekommunen.

Dato: 17. februar 2023

Sags ID: SAG-2023-00691
Dok. ID: 3301430

E-mail: JBS@kl.dk
Direkte: 3370 3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 3

Ensretning af begrebsbrug

Det foreslås, at der foretages en ensretning af sprogbrugen i forhold til begreberne handlekommune, opholdskommune og selvstændig opholdskommune. Således foreslås det, at begrebet handlekommune fremover anvendes konsekvent om det ansvar, som en kommune har over for en borger mht. at træffe afgørelse om hjælp og støtte efter de love, der er omfattede af retssikkerhedsloven (afgørelseskompetence) og afholdelse af udgifterne hertil (betalingsansvar).

KL finder det positivt, at lovgiver, med henblik på at mindske risikoen for misforståelser, ensretter sprogbrugen, så begrebet handlekommune anvendes alle steder i lovgivningen.

Omgørelse af beslutninger fra 2011 om visitationsansvar for enkelte borgere

Det foreslås, at kommunen én gang i hver kommunal valgperiode kan træffe beslutning om at hjemtage visitationsansvaret for borgere, der har fået ophold på et botilbud før lovændringen i 2011, hvor visitations- og betalingsansvaret blev samlet.

KL finder det positivt, at det nu muliggøres for de kommuner, der valgte ikke at hjemtage visitationsansvaret for en eller flere borgere i forbindelse med lovændringen i 2011, at træffe beslutning om at hjemtage visitationsansvaret.

Med venlig hilsen

Janet Samuel

Dato: 17. februar 2023

Sags ID: SAG-2023-00691

Dok ID: 3301430

E-mail: JBS@kl.dk

Direkte: 3370 3276

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 3 af 3

Social- Bolig- og Ældreministeriet
Att. Maria Schultz, masz@sm.dk

Sundholmsvej 34, st.
2300 København S

Tlf. 8993 7060
CVR. 2926 2403

sand@sandudvalg.dk
www.sandudvalg.dk

København 20. februar 2023

Høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love (Handlekommune for børn, der hjælpes tilbage til Danmark af danske myndigheder, og for børn, hvis forældre er i udlandet m.v.)

SAND ønsker med høringssvaret at sætte fokus på de problematikker, der omfatter hjemløse og udsatte, når de benytter bevæger sig fra kommune til kommune, herunder når kommunerne ikke vil handle mens tvisterne i Ankestyrelsen afklares.

SAND har derfor kun taget stilling til den del der vedrører voksne hjemløse og udsatte mennesker.

Ad Samlet begrebsdefinition opholdskommune ctr. Handlekommune

Det kan være svært at forudse om selve det, at man ændrer opholdskommune til handlekommune vil gøre lovgivningen nemmere at forstå og administrere, da det jo ikke ændre noget ift. det nuværende regelsæt.

Det er bare et svært regelsæt, som sætter store krav til dem der administrerer det, men også til den enkelte borger, hvis de skal forstå hvilke konsekvenser det har for dem at flytte fra kommune til kommune.

Det er vigtigt at pointere, at det i praksis er særdeles svært for hjemløse at dokumentere eller sandsynliggøre, at de opholder sig i kommunen uden at være tilknyttet et af de tilbud, som gør at man ikke kan blive borger i en ny kommune, i henhold til retssikkerhedsloven. Og endnu mere vigtigt at mange af dem ikke ønsker at komme tilbage til den handlekommune de har, men bliver tvunget til det, når der ikke kan gives anden hjælp end den som kommunen kan tilbyde i egen kommune. Det får borgerne til at virke usamarbejdsvillige eller besværlige, hvilket ikke er tilfældet. Det kan gå ud over borgerens mulighed for at få hjælp i handlekommunen eller det kan få borgeren til at opgive at få hjælp overhovedet.

Ad 2.5.3 Den foreslåede ordning til afhjælpning af mangler i handlekommunereglerne

Andet forslag:

I relation til Ministeriets overvejelser om det faktum, at retsstillingen er anderledes for boformerne med hensyn til erhvervelse af ny handlekommune efter endt ophold på en boform, må SAND henlede opmærksomheden på, at der er forskel i både formål og tidshorisont, når man taler om de forskellige

tilbud. En boform efter § 110 i serviceloven er tiltænkt meget kort varighed hvor man hurtigt skal videre til fx egen bolig, midlertidigt botilbud efter servicelovens § 107, huser typisk folk i længere tid og på længerevarende botilbud efter servicelovens § 108, er opholdstiden endnu længere.

Det er vigtigt at huske på, at alle grupperne oftest opbygger et netværk og en social omgangskreds i den kommune de opholder sig i, og derved langsomt mister tilknytning til den tidligere kommune man sidst havde bopæl i. Vi oplever faktisk ofte at folk på herberg og forsorgshjem er "flyttet" hen i den kommune de gerne vil bo i. Reglerne omkring manglende mulighed for at erhverve ny handlekommune på herberg eller forsorgshjem er allerede indgribende for dem der allerede er omfattet af dem. Det vil være endnu mere indgribende at folk på de tilbud der fordrer længere ophold end fx 6. mdr. at man skal tilbage i den kommune der visiterede til tilbuddet, hvis man ikke kan finde en bolig/bopæl i den kommune botilbuddet ligger i. Det vil være meget individuelt betinget om en borger opbygger et liv i den nye kommune eller ikke. Det kan dog være katastrofalt at rive det tæppe væk under vores svageste ved at hive dem væk fra det lokalområde, de har boet i de seneste år og som har haft en positiv indflydelse på borgeren. Igen handler det om økonomien for kommunerne som skal tilgodeses og ikke om hvad der er bedst for den enkelte borger.

Tredje forslag:

Det er godt at få fastlagt hvilken kommune, der skal handle, hvis en tvist er i gang mellem to kommuner og borgeren flytter til en tredje kommune inden tvisten er afgjort, men i praksis ses flere tilfælde hvor borgeren ikke kan få kommunen til at handle i sin sag. Der kan gå mange år hvor kommunerne ikke hjælper.

Derfor bør det præciseres hvad borgeren kan gøre i de tilfælde, hvor kommunen ikke handler, altså er passive, selvom de har handleansvaret og ikke kun hvilke betingelser, der skal være opfyldt, før én kommune kan få en anden kommune til at tage ansvar.

At det kun er kommunerne der er parter i sagen kan være meget byrdefuldt for borgerne, netop fordi kommunerne ikke handler selvom de er ansvarlige, men også fordi den kommune borgeren kan tilbydes almindelig bolig i, er den kommune som er handlekommune.

Yderligere bør man være opmærksom på at CPR-loven angående obligatorisk registrering inden for 4 dage, i den kommune man har bopæl eller sædvanligvis opholder sig i, ofte ikke kan overholdes for hjemløse på herberg, da herbergerne ikke registrerer folk som beboere. Og i de tilfælde hvor en borger får bopælsregistreret sig på et herberg, vil den kommune, hvor herberget ligger, skulle agere som handlekommune under en tvist, selvom de kun har borgeren i kommunen på grund af et herberg.

Det bør samtidig understreges, at det er svært at se hvordan denne præcisering af hvilken kommune der skal hjælpe under tvister, skal forbedre muligheden for hjælp, da der i praksis vil være helt essentielle ting der vil kunne stå i vejen for den rette hjælp. Til at starte med vil boligen (muligheden for at anvise en bolig) være en essentiel brik at få løst, før man reelt kan støtte op med noget andet, men da det er den kommune hvor man sidst har været bopælsregistreret, der skal handle, kan man risikere at hverken kommune eller borger kan bruge disse bestemmelser til noget.

Hvis den kommune hvor borgeren sidst havde bopælsregistrering kun vil tilbyde en almen bolig fra den boligsociale venteliste og borgeren takker nej fx pga. problemer med tidligere omgangskreds, kriminalitet, misbrug, bande, rocker mv. så efterlader vi borgeren igen uden mulighed for at få noget hjælp, særligt med henblik på de ny tiltænkte regler på hjemløseområdet, hvor det vil være muligt for kommunen at udskrive en borger efter et vist antal måneder, såfremt de har opfyldt de 3 betingelser for dette.

Passivitetstilfælde

Bestemmelsen om passivitet for kommuner, på voksenområdet, bør præciseres så der ligger en konsekvens for kommunerne ved ikke at handle selvom det helt specifikt står skrevet at de skal.

Som tidligere nævnt er borgeren ikke part i tvisterne mellem kommunerne og det gør det rigtig svært for borgeren at råbe kommunerne op. Borgeren kan ofte gøre alverdens ting for at kommunen skal handle men magten ligger jo hos kommunerne.

Der bør ligge en vejledningsforpligtelse i retssikkerhedsloven for kommunerne i forhold til at oplyse borgeren om, hvad vedkommende kan gøre under tvisten. Der er ikke mange andre end jurister, der er klar over at det er det kommunale tilsyn der kan efterse om en kommune overholder lovgivningen.

Derudover bør der akut kunne udpeges en kommune af Ankestyrelsen, som skal agere handlekommune, indtil tvisten er afgjort. Lidt som opsættende virkning, bare omvendt, så kommunerne er forpligtet til at handle ellers koster det et gebyr, for hver dag de ikke har handlet. Pointen er at det skal have konsekvenser for kommunerne hvis de ikke handler. Vores vurdering er at det skal lovfæstes og at det skal være økonomiske sanktioner, før det virker.

Manglende muligheder i loven for kommuner med hjemløse

Som tidligere beskrevet tager hjemløse ofte ophold på et herberg i en kommune, hvor de kan se sig selv bo, eller har noget netværk som gør at de gerne vil flytte til denne kommune.

"Restsikkerhedslovens § 9C Stk. 12. Kommuner kan uden for de tilfælde, der er nævnt i stk. 2-6, indbyrdes aftale, at en tidligere

opholdskommune fortsat afholder udgifter til hjælp efter de love, der er nævnt i stk. 1, og efter lov om social service. Det fastsættes i aftalen, hvor længe den skal gælde."

Ingen kommuner går med til ovenstående, når det omhandler hjemløse og de manglende muligheder for hjemløse, for at blive en del af en ny kommune, når de bor på herberg, gør at vi ikke afhjælper hjemløsheden.

SAND foreslår derfor at der indtænkes et nyt stykke eller en ny bestemmelse, som forpligter kommunerne til at foretage en vurdering af om fx 2 kommuner, kan "bytte" hjemløse borgere, såfremt borgerne ønsker det.

Eks.

Borger bor i A kommune og bliver hjemløs grundet misbrug og kriminalitet. Han tager ophold på forsorgshjem samt gader og stræder i B Kommune. Her opholder han sig i 5 år.

B Kommunes forsorgshjem og gadeplansmedarbejdere forsøger forgæves at få A Kommune til at boligindstille og lave VUM. A Kommune siger at de kun kan hjælpe, hvis borger kommer hjem. Borger ønsker ikke at fortsætte sin sociale deroute, da han ved at banderne i A Kommune vil tvinge ham til at arbejde for dem.

B Kommune tænker at passivitetsbegrebet bør gælde efter 5 års stilstand og boligindstiller ham i B Kommune med en CTI'er der står klar. A Kommune bør så yde refusion for boligindskud samt dække omkostningerne ved CTI.

Ovenstående sker aldrig men det kunne være hensigtsmæssigt hvis sagerne kunne løses på den måde, så kommunerne nemmere kunne opfylde borgernes ønsker om et værdigt liv, og det kan de ikke så længe kommunerne har økonomien i klemme.

Sara Thormar, SAND – De hjemløses landsorganisation

Social- og boligministeriet

Att: Maria Schultz

masz@sm.dk

10. februar 2023

Høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område mv.

Selveje Danmark har modtaget ovennævnte udkast til forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område mv. i høring.

Det er for Selveje Danmark afgørende, at der er klarhed omkring kommunernes rolle i forhold til de mennesker, der modtager hjælp efter bestemmelserne i serviceloven, herunder naturligvis hvilken kommune der er handlekommune.

I det lys støtter Selveje Danmark det fremlagte forslag.

I relation til spørgsmålet om passivitet og mellemkommunal refusion, så er det ikke helt klart, om den forslåede lovændring opfanger alle de udfordringer, der knytter sig til kommunal passivitet. Det kan både handle om de tilfælde, hvor

- en borger af handlekommunen er visiteret til det forkerte tilbud i en anden kommune, der herefter foretager en korrekt visitation,
- en kvinde flygter til et § 109 tilbud i en anden kommune med sine børn, og den nye opholdskommune visiterer f.eks. børnene til et tilbud som de børn langt tidligere skulle have haft og
- en familie simpelthen bare flytter, og hvor der forinden skulle have været gennemført en visitation for et eller flere medlemmer af familien.

Hvis det fremlagte udkast til lovændring, rummer samtlige de situationer, så er det fint, alternativt bør det sikres, at det er tilfældet. Årsagen er at passivitet overfor børn eller voksne med behov for hjælp, aldrig kunne have en positiv økonomisk betydning for den kommune, der udviser passivitet.

Selveje Danmark er samtidig meget positiv overfor, at det nu understreges, at det i ovenstående situation er uden betydning om borgeren anvises et tilbud i opholdskommunen eller en anden kommune. Det centrale må naturligvis være at man – her som i alle andre sager - i dialog med borgeren og dennes familie finder det rigtige tilbud.

Det er tillige positivt, at der skabes tydelighed omkring handlekommuneansvaret i forhold til borgere, der har haft ophold i et tilbud efter servicelovens § 110 (herberg).

Skulle ovenstående give anledning til spørgsmål, så stiller Selveje Danmark sig naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen

Jon Thorlacius Krog
Branchedirektør, Selveje Danmark

Til: Maria Schultz (masz@sm.dk)
Fra: Christina Louise Strand-Petersen (CLSP@uknaevn.dk)
Titel: SV: Høring over forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love (Handlekommune for børn, der hjælpes tilbage til Danmark af danske myndigheder...) (SM Id nr.: 6597)
Sendt: 10-02-2023 09:59

Til Social-, Bolig- og Ældreministeriet

På vegne af Ungdomskriminalitetsnævnet kan det oplyses, at nævnet ikke har bemærkninger til nærværende høring.

Med venlig hilsen

Christina Strand-Petersen
Specialkonsulent

Ungdomskriminalitetsnævnets sekretariat
Mobil: 2122 3564
E-mail: CLSP@uknaevn.dk

UNGDOMS KRIMINALITETS NÆVNET

Tlf.: 9968 6600
E-mail: uknaevn@uknaevn.dk
Nørre Voldgade 22
7000 Fredericia
Postadresse:
Polititorvet 14, 1780 Kbh. V
www.ungdomskriminalitetsnaevnet.dk

Fra: Maria Schultz <masz@sm.dk>

Sendt: 23. januar 2023 15:33

Til: postkasse@advokatsamfundet.dk; Alzheimerforeningen <indsamling@alzheimer.dk>; lsekr@ast.dk; bkf@bkchefer.dk; Børnerådet <brd@brd.dk>; bf@boernesagen.dk; Børns Vilkår <bv@bornsvilkar.dk>; formand@danmarksveteraner.dk; Dansk Arbejdsgiverforening <da@da.dk>; ds@socialraadgiverne.dk; mail@danskeadvokater.dk; Danske Handicaporganisationer <dh@handicap.dk>; Dansk Industri <di@di.dk>; Danske Regioner <Regioner@regioner.dk>; info@danske-seniorer.dk; info@danske-aeldreraad.dk; 'dt@datatilsynet.dk' <dt@datatilsynet.dk>; Camilla Kronborg - De Anbragtes Vilkår <camilla@deanbragtesvilkar.dk>; Marianne Lundsgaard <ml@demens-dk.dk>; mail@dukh.dk; dch@dch.dk; fabu@fabu.dk; sek@fbu.dk; Henrik Kastrup Pedersen <info@fadd.dk>; Socialchefforeningen <fsd@socialchefforeningen.dk>; info@humanrights.dk; info@kfumsoc.dk; info@kfums-soldatermission.dk; KL, Kommunernes Landsforening <kl@kl.dk>; komdir@vejle.dk; info@bedrepsykiatri.dk; lfs@lfs.dk; info@livsvaerk.org; vide@regionh.dk; hoeringer@redbarnet.dk; info@rigsrevisionen.dk; Rådet for Socialt Udsatte <post@udsatte.dk>; sand@sandudvalg.dk; mail@sjældnediagnoser.dk; mail@socialtlederforum.dk; ulf@ulf.dk; aeldresagen@aeldresagen.dk; Dansk Erhverv <info@danskerhverv.dk>; dhf@danskhandicapforbund.dk; los@los.dk; landsforeningen@sind.dk; Selveje Danmark <kontakt@selveje.dk>; sl@sl.dk; udbetalingdanmark@atp.dk; UKNAEVN FP <uknaevn@uknaevn.dk>

Emne: Høring over forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love (Handlekommune for børn, der hjælpes tilbage til Danmark af danske myndigheder...) (SM Id nr.: 659738)

Social-, Bolig- og Ældreministeriet sender hermed udkast til forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love (Handlekommune for børn, der hjælpes tilbage til Danmark af danske myndigheder, og for børn, hvis forældre er i udlandet m.v.) i offentlig høring. Der henvises til vedlagte høringsbrev.

Med venlig hilsen

Maria Schultz

Social-, Bolig- og Ældreministeriet
masz@sm.dk

17. februar 2023 • dbe

Høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om social service og forskellige andre love (Handlekommune for børn, der hjælpes tilbage til Danmark af danske myndigheder, og for børn, hvis forældre er i udlandet m.v.)

Ældre Sagen takker for muligheden for at afgive høringssvar i forbindelse med lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område m.fl.

Ensartet sprogbrug i retssikkerhedsloven kan forhindre misforståelser

Ældre Sagen finder det positivt, at der med lovforslaget indføres ensartet begrebsbrug i retssikkerhedsloven med henblik på at undgå misforståelser og sikre tydelighed ved eventuelle mellemkommunale uenigheder.

Lovhjemlet ret til hjemmehjælp og hjælpemidler uden for handlekommunen kan hindre misforståelser

Ældre Sagen bifalder, at de foreslåede bestemmelser i § 9 b, stk. 1, 2. pkt. og § 9 b, stk. 2, 2.pkt sikrer overensstemmelse med gældende praksis. Lovforslaget tydeliggør således, at personer, der opholder sig midlertidigt uden for handlekommunen har ret til personlig og praktisk hjælp efter servicelovens § 83 og til at få stillet hjælpemidler til rådighed.

Efter Ældre Sagens opfattelse vil lovændringen forbedre ældres retssikkerhed og kan samtidig forhindre misforståelser og fejlagtige fortolkninger af gældende ret efter Ankestyrelsens praksis. Ældre Sagen oplever, at ældre i vid udstrækning har svært ved at få bevilget nødvendige hjælpemidler, ligesom det er vilkårligt, hvilke hjælpemidler der stilles til rådighed for den enkelte. Derfor er det yderst positivt, at lovforslaget fastslår en ret til at få stillet de hjælpemidler til rådighed, som har betydning for at yde den personlige og praktiske hjælp i den midlertidige opholdskommune, så ældre i højere grad sikres mod vilkårlighed i den kommunale praksis på området.

Der bør dog også sikres en enklere adgang til at få bevilget nødvendige hjælpemidler til afhjælpning og lettelse af hverdagen i selve handlekommunen. Udover at afhjælpe en nedsat funktionsevne kan hjælpemidler også bidrage til øget selvstændighed og højere grad af selvhjulpenhed i hverdagen for den enkelte.

I en tid med mangel på arbejdskraft i ældreplejen er der behov for helt klare retningslinjer, så kommunerne kan give både ældre og andre med behov for hjælpemidler en nem og hurtig adgang til de nødvendige hjælpemidler. Samtidig er det Ældre Sagens opfattelse, at der er behov for at få reduceret de ofte lange ventetider på sagsbehandlingen i forbindelse

med ansøgning om hjælpemidler. Ældre Sagen mener derfor, at der bør fastsættes nationale standarder for sagsbehandlingstider for hjælp efter serviceloven i kommunerne, så retssikkerheden for mennesker med behov for blandt andet hjælpemidler forbedres.

Ældre Sagen har noteret sig, at det fremgår af regeringsgrundlaget for den nuværende regering, at regeringen ønsker at forenkle reglerne for visitation til hjælpemidler, så tilgængeligheden øges, og der kommer mindre ventetid og smidigere visitation. Ældre Sagen bidrager meget gerne med vores viden til regeringens arbejde med at forbedre dette område.

Afgørende at sikre døendes ret i plejeforhold uden for handlekommunen

Ældre Sagen finder det positivt, at retsstillingen for døende, for hvem der udbetales plejevederlag i en anden kommune end handlekommunen, tydeliggøres med hensyn til retten til at modtage personlig og praktisk hjælp samt hjælpemidler i den kommune, hvor plejeforholdet finder sted.

Når retsstillingen tydeliggøres i lov, og Ankestyrelsens praksis dermed ikke står alene, skabes grundlag for mindre tvivl om ret og pligt i kommunerne. Ikke mindst for døende er det efter Ældre Sagens opfattelse helt afgørende, at der er i lovgivningen er sikret et klart hjemmelsgrundlag og ikke opstår tvivl om døendes rettigheder i kommunerne. Dette af hensyn til den døendes mulighed for at opnå en værdig afslutning på livet og af hensyn til pårørende, som ofte løfter en meget stor og vigtig opgave i forbindelse med denne type plejeforhold. Det er en forudsætning for, at flere får imødekommet deres ønsker til den sidste tid og død, at både den døende og pårørende oplever en så værdig afslutning på livet som muligt.

Venlig hilsen

Bjarne Hastrup
Adm. Direktør